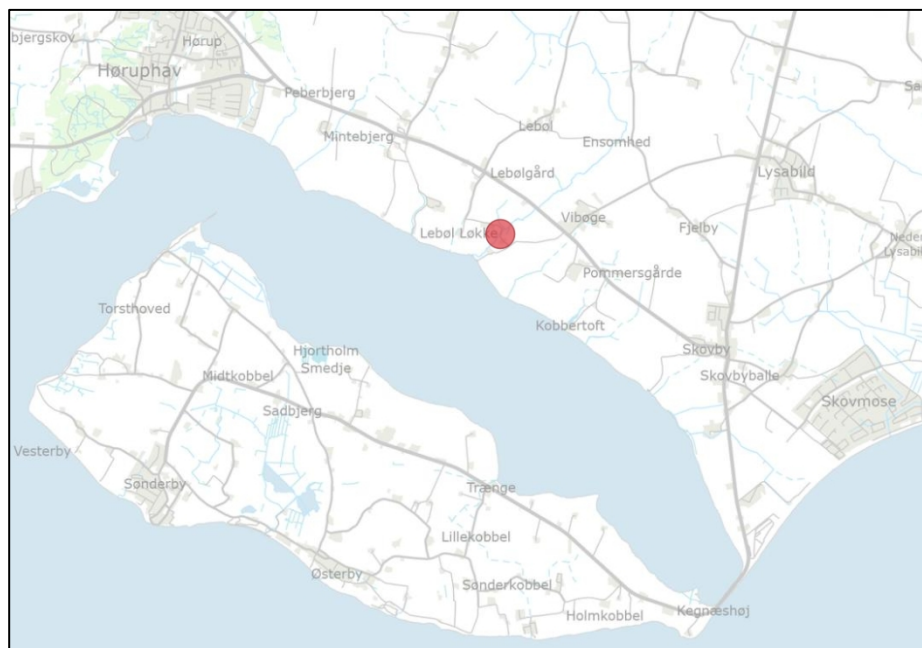

Vandplejen A.N.A.
v/ Morten Ringive
Bleshøj Mølle 21
6440 Augustenborg
Sendt via mail: ringive.morten@gmail.com

Tilladelse til regulering af det offentlige vandløb 169 Vibæk

Sønderborg Kommune, Natur og Vandmiljø, giver tilladelse til regulering af det offentlige vandløb 169 Vibæk ved Vibæk Mølle på dele af matr.nr. 35, 221 og 7000d Vibøge, Lysabild samt matr.nr. 4 og 7000b Lebøl, Tandslet.

Figur 1: Oversigtskort over projektområde ved Vibæk.

Lovgivning

Tilladelsen er meddelt efter vandløbslovens¹ § 17 og § 3 i regulerings-bekendtgørelsen².

Natur og Vandmiljø

Sønderborg Kommune
Rådhusvej 10
6400 Sønderborg
T: 88 72 64 00

E: post@sonderborg.dk
W: sonderborgkommune.dk

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1217 af 25. november 2019 om lov om vandløb

² Bekendtgørelse nr. 834 af 27. juni 2016 om vandløbsregulering og -restaurering

Vers. 7, 13-05-2020, initialer: bepo

Vilkår

Du er ansvarlig for, at disse vilkår bliver overholdt:

1. Projektet skal gennemføres som beskrevet i projektbeskrivelsen, bilag 2.
2. Anlægsarbejdet må ikke give anledning til væsentlig materialet eller anden forurening, der kan skade vandløbet nedstrøms. Hvis der konstateres betydelig materialetransport eller forurening, skal arbejdet straks standes, og Sønderborg Kommune skal underrettes på telefon + 45 88 72 40 85.
3. Eksisterende dræntilløb skal i forbindelse med arbejdets udførelse genkobles til det nye vandløbsforløb, så den omkringliggende afvanding opretholdes.
4. Mellemrummene mellem stenene i stenstryget skal fyldes med egnet sten- og grusmateriale, så vandføringen hurtigst muligt samles over strygets overflade.
5. Ved etablering af stenstryget må der ikke udlægges sten eller andet materiale, som spærrer eller forringer funktionen af eksisterende drænudløb.
6. Ansøger skal selv indhente ledningsoplysninger inden gravearbejdet.
7. Eventuelle fund af arkæologisk materiale skal straks anmeldes til Museum Sønderjylland, og arbejdet skal standses, jf. museumslovens³ § 27, stk. 2. Museet kan kontaktes på tlf. +45 65 37 08 01.
8. Ansøger er ansvarlig for tilsyn med, at projektet udføres i overensstemmelse med den meddelte afgørelse, og at vilkårene overholdes.
9. Ansøger skal indsende en færdigmelding senest 2 år efter, at arbejdet er udført. Ansøger skal foretage en opmåling af det udførte anlæg og levere data til Sønderborg Kommune i VASP-format. Placering, dimension og koter skal fremgå.
10. Tilladelsen er gyldig i 3 år, efter afgørelsen er meddelt. Efter ibrugtagning af tilladelsen har du 6 måneder til at afslutte projektet.

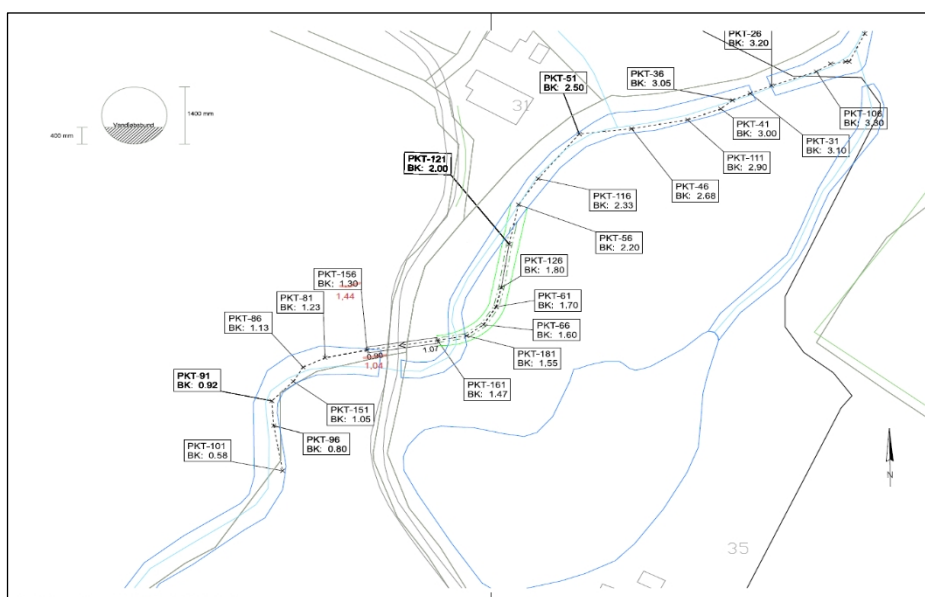
Det er din pligt at oplyse eventuelle rådgivere og entreprenører om tilladelsens vilkår og indhold.

³ Lovbekendtgørelse nr. 1017 af 7. juli 2026 om museumsloven

Baggrund

Projektet har til formål at skabe fri passage for fisk og smådyr i Vibæk ved Vibæk Mølle, hvor den eksisterende fisketrappe er udtjent og nu ikke længere kan repareres. Fisketrappen nedlægges, og der etableres i stedet en faunapassage uden om det eksisterende bygværk.

Projektet omfatter etablering af en ny rørunderføring under vejen, et stenstryg nedstrøms røret samt et nyt vandløbsforløb opstrøms vejunderføringen. Under anlægsarbejdet ledes vandføringen midlertidigt gennem Møllesøen.

Figur 2: Oversigtskort med projektforslag.

Sønderborg Kommune begrundes tilladelsen med, at reguleringen vil forbedre passageforholdene i Vibæk og skabe et sammenhængende vandløbsforløb med bedre fysiske forhold for vandløbs flora og fauna.

Se bilag 1 for yderligere beskrivelse.

Afvandings- og miljømæssig vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at projektet ikke får afvandingsmæssige konsekvenser i området.

Kommunen vurderer, at projektet ikke har væsentligt påvirkning på de miljømæssige forhold ved vandløbet. Vurderingen tager hensyn til vandløbs målsætning, arealer beskyttet af naturbeskyttelseslovens⁴ § 3, Natura 2000-områder og habitatdirektivets bilag IV.

Disse vurderinger er nærmere beskrevet i bilag 1.

⁴ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse

Økonomi og ejendomsmæssige forhold

Ejendomsoversigt

Matrikler, der indgår i projektet, er oplistet i tabel 1.

Tabel 1: Matrikler der er omfattet af projektet.

Matr.nr	Ejerlav	Ejer	Adresse
35	Vibøge, Lysabild	Fonden Vibæk Mølle	Tandsbusk 17, 6470 Sydals
221	Vibøge, Lysabild	Fonden Vibæk Mølle	Tandsbusk 17, 6470 Sydals
4	Lebøl, Tandslet	Kenneth Hyldig Clausen	Vibæk Mølle 2, 6470 Sydals
7000d	Vibøge, Lysabild	Sønderborg Kommune	Rådhusvej 10, 6400 Sønderborg
7000b	Lebøl, Tandslet	Sønderborg Kommune	Rådhusvej 10, 6400 Sønderborg

Fordeling af udgifter

Den samlede udgift til projektet er anslået til ca. 335.000 kr. Projektet finansieres delvist af ansøger gennem sponsorater og delvist af Sønderborg Kommune.

Se bilag 1 for yderligere beskrivelse.

Øvrig lovgivning

Reguleringsprojekter er omfattet af reglerne om VVM, da disse anlæg er optaget på bilag 2 (nr. 2, litra f) i miljøvurderingsloven⁵. Sønderborg Kommune har afgjort, at der ikke skal udarbejdes en VVM-redegørelse for projektet. Denne afgørelse er udsendt i et særskilt brev samtidig med denne afgørelse.

Sønderborg Kommune vurderer, at der ikke skal udarbejdes en konsekvensvurdering for projektet, da projektet ikke medfører en væsentlig påvirkning af Natura 2000-områder, bilag IV arter eller danske rødlistearter i forhold til habitatbekendtgørelsen⁶.

Disse vurderinger er nærmere beskrevet i bilag 1.

I forbindelse med reguleringsprojektet er der som separate afgørelser givet dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3.

⁵ Bekendtgørelse af lov nr. 4 af 3. januar 2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

⁶ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

Høring

Projektet har været fremlagt i 4 ugers offentlig høring i perioden fra den 16. juli 2026 til den 13. august 2026.

Projektet har samtidig været til udtalelse hos berørte myndigheder og organisationer.

I høringsperioden har det været muligt at komme med indsigelser, bemærkninger og ændringsforslag til projektet. Sønderborg Kommune har ikke modtaget indsigelser eller ændringsforslag til projektet.

Sønderborg Kommune har modtaget tre bemærkninger til projektet i høringsperioden.

Fra Museum Sønderjylland er det oplyst, at der er foretaget en arkivalisk kontrol og arkæologisk vurdering af projektområdet. Museet vurderer, at risikoen for at støde på arkæologiske fortidsminder under jordarbejdet er minimal, og at en arkæologisk forundersøgelse derfor ikke er nødvendig. Hvis der under anlægsarbejdet alligevel konstateres jordfaste fortidsminder eller andre kulturhistoriske anlæg, skal arbejdet standses og Museum Sønderjylland kontaktes.

Fra Fiskeriinspektorat ØST er det oplyst, at Fiskerikontrollen sammen med DTU Aqua har gennemgået det fremlagte høringsmateriale og kan anbefale, at projektet gennemføres som beskrevet.

Fra Danmarks Naturfredningsforening (DN) er der fremsat bemærkninger om, at mest muligt af det eksisterende vandløbsforløb, som i dag har værdi for flora og fauna, bør bevares. DN efterspørger desuden en afklaring af, hvor den opgravede jord placeres i forhold til § 3-beskyttede arealer, samt om der i forbindelse med projektet skal fældes træer, der kan have betydning for flagermus.

Sønderborg Kommune har efterfølgende fået oplyst at det nye tracé er valgt, så der etableres et kort og lige forløb frem mod rørunderføringen. Formålet er at begrænse turbulens i vandet og dermed risikoen for erosion og underminering ved røret. Kommunen vurderer, at omlægningen er nødvendig for at håndtere faldforholdene og sikre en stabil overgang til den nye rørunderføring.

Placeringen af jord ved den eksisterende fisketrappe indgår som en nødvendig del af etableringen af stenstryget og den samlede faunapassage. Jorden vurderes at blive placeret uden for den beskyttede mose, men inden for selve det beskyttede vandløbsprofil, som dermed indsnævres. Kommunen vurderer, at opfyldningen af vandløbsprofilen er nødvendig for at sikre et velfungerende stenstryg, hvor vandføringen kan koncentrerer over stryget.

Området er besigtiget, og Sønderborg Kommune vurderer, at de træer og den øvrige opvækst, som kan blive berørt af projektet, ikke er egnede som yngle- eller rastesteder for flagermus.

Udkast til tilladelsen har efterfølgende været i partshøring hos ansøger samt berørte lodsejere i perioden fra den 31. august 2026 til den 14. september 2026.

Sønderborg Kommune har ikke modtaget høringssvar i partshøringsperioden.

Ønsker du at klage

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, skal du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet inden klagefristens udløb.

Klagefristen er 4 uger fra afgørelsen er meddelt, det vil sige **senest den 13. oktober 2026**.

Se nærmere i bilag 1.

Har du spørgsmål til denne afgørelse, er du velkommen til at kontakte mig.

Venlig hilsen

Ludvig Laus Dyremose
Telefon 27905494
ludy@sonderborg.dk

Bilag:

Bilag 1. Supplerende oplysninger og vurderinger til afgørelsen

Bilag 2. Projektbeskrivelse

Afgørelsen sendt til:

Ansøger, Vandplejen A.N.A. v/ Morten Ringive

Ejer af matr.nr. 35 og 221 Vibøge, Lysabild

Ejer af matr.nr. 4 Lebøl, Tandslet

Ejer af matr.nr. 7000d Vibøge, Lysabild og 7000b Lebøl, Tandslet

Danmarks Naturfredningsforening: dnsoenderborg-sager@dn.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund: post@sportsfiskerforbundet.dk –

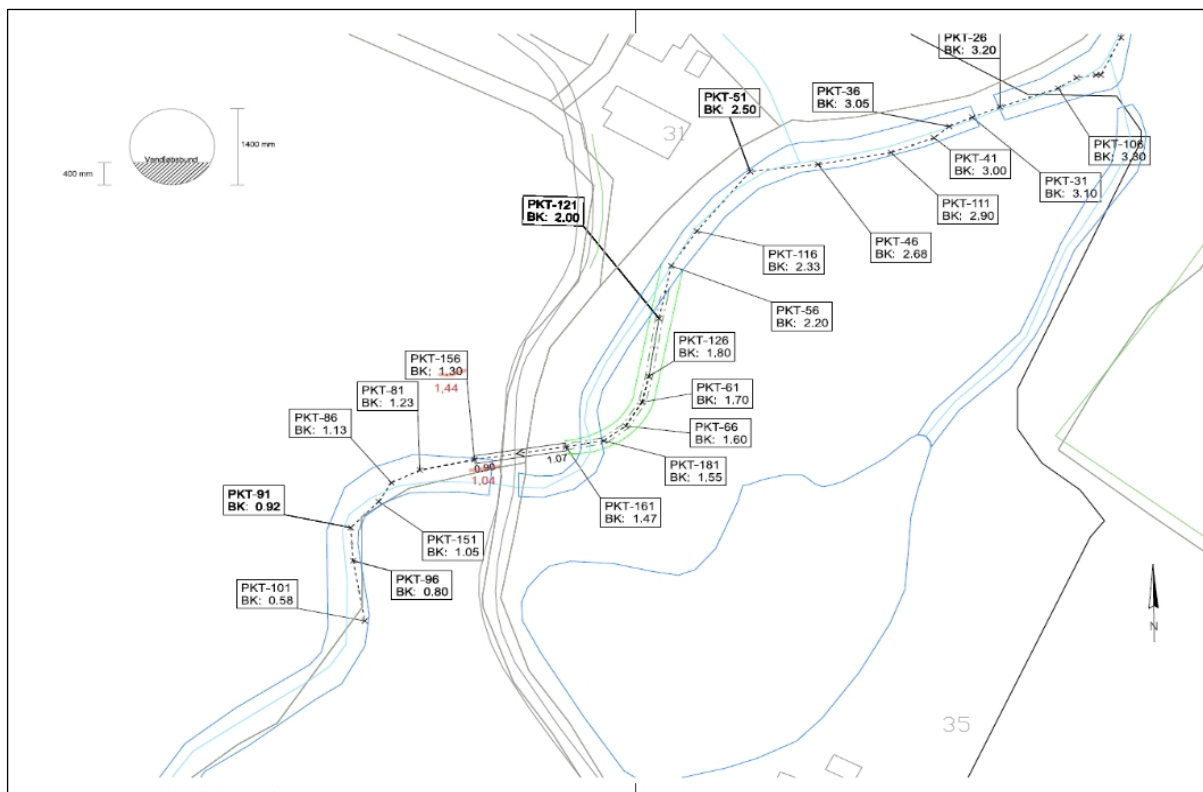
tha@sportsfiskerforbundet.dk - sydoestjylland@sportsfiskerforbundet.dk

Friluftsrådet: lokalraad@friluftsradet.dk - soenderborg@friluftsradet.dk

Dansk Ornitologisk Forening: natur@dof.dk - soenderborg@dof.dk

Vandplejen A.N.A., Finn Petersen: finnmai@hotmail.com

Bilag 1. Supplerende oplysninger og vurderinger til afgørelsen

Figur 1: Oversigtskort over projektområdet ved Vibæk Mølle. Den nye vandløbsstrækning opstrøms vejunderføringen som stensikres er markeret med grønt. Kortet viser derudover den nye rørunderføring og projektets placering i forhold til det eksisterende vandløbsforløb.

Afvandingsmæssige forhold

Projektet er projekteret ud fra kommunens opmåling af Vibæk den 8. april 2025.

Nedstrøms den nye rørunderføring etableres et ca. 20–25 meter langt stenstryg med et fald på ca. 20 ‰. Den eksisterende vandløbsbund hæves med ca. 50 cm ved udlægning af ca. 6–7 m³ sten i størrelsen Ø10–50 cm. Faldet fordeles jævnt over hele strygets længde.

Den nye rørunderføring etableres med et Ø1400 mm betonrør med et fald på 2 ‰. Vandløbsbunden føres gennem røret med en højde på ca. 40 cm. Ansøger har oplyst, at røret har en kapacitet på ca. 2,4 m³/s med den projekterede stenbund. Ansøger har desuden oplyst, at den højeste registrerede døgnmiddelvandføring ved målestation 41000022 Vibæk, NS Vibæk Vandmølle er ca. 1,0 m³/s i perioden 1989–2010.

Sønderborg Kommunes strømningsberegning for et fuldtløbende Ø1400 mm betonrør med et fald på 2 ‰ viser en vandføring på ca. 1,7 m³/s. Med en ca. 40 cm høj vandløbsbund gennem røret vurderes vandføringsevnen at være reduceret til ca. 1,1–1,2 m³/s. Sønderborg Kommune vurderer derfor, at rørunderføringen ikke vil være begrænsende for vandføringen gennem projektområdet.

Den eksisterende fisketrappe har i dag en opstuvende effekt på vandføringen i Vibæk. I perioder med lav vandføring kan der derfor forekomme meget begrænset eller slet ingen vandføring nedstrøms fisketrappen.

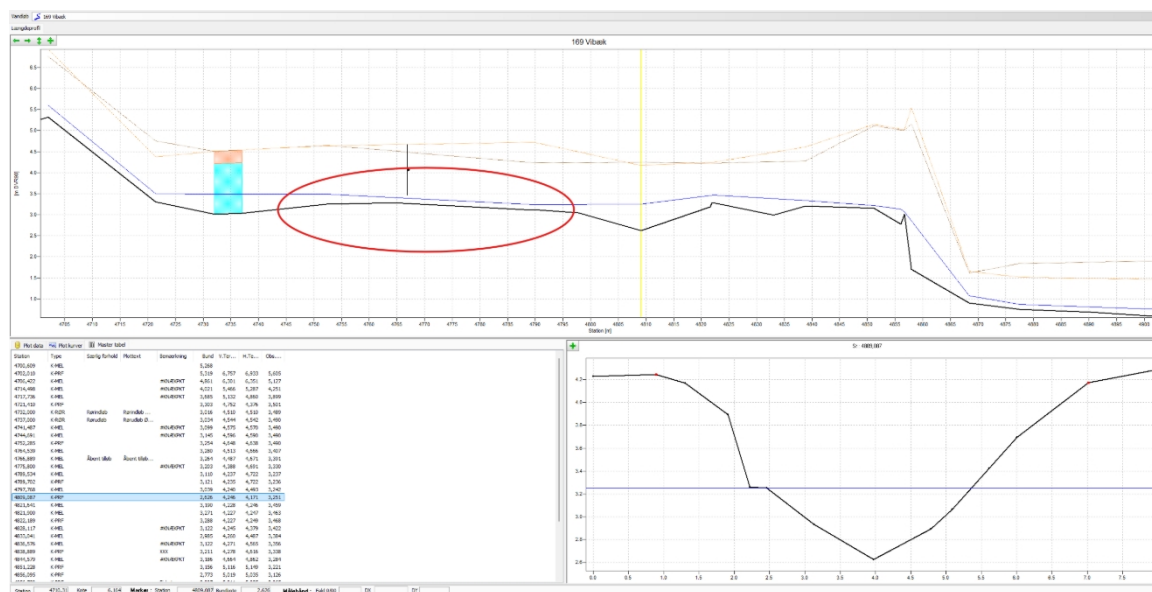
Når fisketrappen fjernes og den nye faunapassage etableres, forventes vandføringen på den nedstrøms strækning at blive mere sammenhængende. Ved større afstrømninger vil den nedstrøms strækning kunne modtage en vandføring på op til ca. 1,1–1,2 m³/s gennem den nye rørunderføring. Nedstrøms Vibæk Mølle løber Vibæk gennem Vibæk Ådal, hvor vandløbsprofilen overvejende er overbredt. Sønderborg Kommune vurderer, at det eksisterende vandløbsprofil har tilstrækkelig kapacitet til at rumme denne vandføring uden at medføre væsentlige afvandingsmæssige konsekvenser for de omkringliggende arealer.

Opstrøms rørunderføringen etableres det nye vandløbsforløb med en bundbredde på ca. 1,20 meter og en bredde ved brinksikringen på ca. 1,60 meter. Brinkerne etableres med anlæg 1:2 og stensikres med større sten langs forløbet (se figur 1).

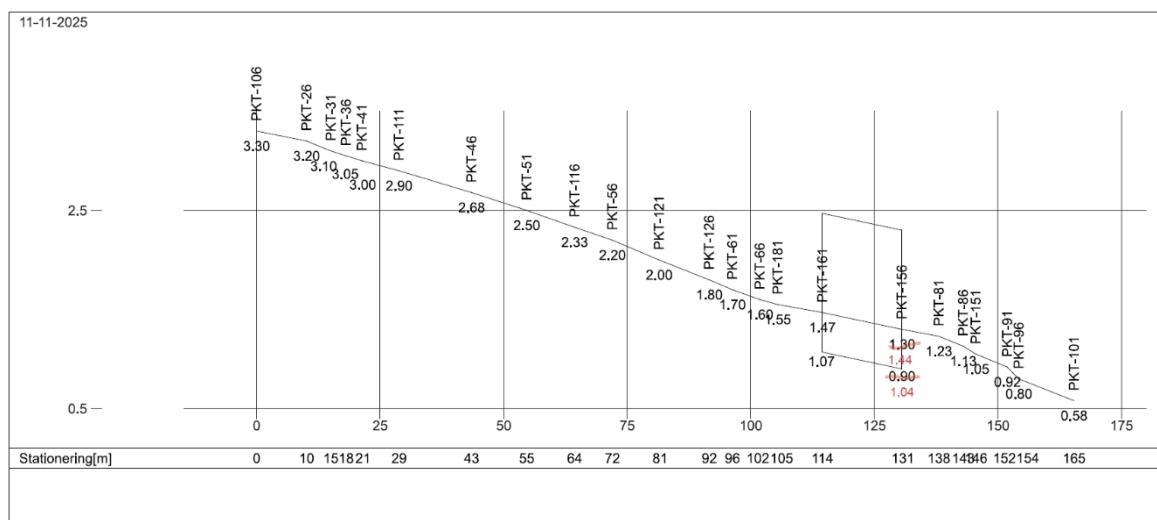
Ved indløbet til det nuværende sandfang er bundkoten opmålt til 2,62 m (DVR90). Det nye vandløbsforløb etableres fra dette område med en projekteret bundkote på ca. 2,20 m. Opstrøms det nye forløb ligger den eksisterende vandløbsbund højere vist som en 'pukkel' (se figur 2). Ansøger har oplyst, at vandløbsbunden på denne strækning forventes gradvist at tilpasse sig de ændrede faldforhold frem mod den eksisterende overkørsel.

Vandløbsbunden består på denne strækning overvejende af sten, og det kan derfor ikke på forhånd fastlægges præcist, hvordan den fremtidige bund vil udvikle sig. De angivne bundkoter opstrøms den stenfikserede del er derfor ansøgers vurdering af de forventede fremtidige bundforhold. Der stilles på den baggrund vilkår om, at vandløbet opmåles, når det har fundet sit nye leje, dog senest 2 år efter projektets gennemførelse.

Sønderborg Kommune vurderer samlet, at projektet ikke vil medføre væsentlige afvandingsmæssige konsekvenser uden for de matrikler, der berøres direkte af projektet.

Figur 2: Længdeprofil af Vibæk baseret på kommunens opmåling den 8. april 2025. Figuren viser den eksisterende rørbro markeret med blå, den forhøjede "pukkel" i den eksisterende vandløbsbund markeret med rødt, samt starten på det nye vandløbsforløb ved indløbet til det nuværende sandfang markeret med gult. Det nye vandløbsforløb projekteres fra dette område med en bundkote på ca. 2,20 m, mens den eksisterende bundkote ved sandfangets indløb er opmålt til 2,62 m.

Figur 3: Længdeprofil af Vibæk gennem projektområdet. Den eksisterende overkørsel er placeret mellem station 10 og 15. Figuren viser de opmålte bundkoter samt de forventede fremtidige bundforhold.

Miljømæssig vurdering

Målsat vandløb

Vibæk er i Vandområdeplanerne 2021-2027 et målsat vandløb og skal som minimum opnå god økologisk tilstand og god kemisk tilstand. På nuværende tidspunkt har Vibæk samlet moderat økologisk tilstand og god kemisk tilstand. Tilstanden for nationalt specifikke stoffer er ikke-god økologisk tilstand (se tabel 4).

Projektet ligger ikke i oplandet til en målsat sø. Den nærmeste målsatte sø er Vælddam Sø, som ligger ca. 4,7 km vest for projektområdet.

Projektområdet ligger i oplandet til det målsatte kystvand Flensborg Fjord, ydre, som ligger ca. 400 meter syd for projektområdet. Flensborg Fjord, ydre er målsat i Vandområdeplanerne 2021-2027 og skal som minimum opnå god økologisk tilstand og god kemisk tilstand. På nuværende tidspunkt har Flensborg Fjord, ydre samlet ringe økologisk tilstand og ikke-god kemisk tilstand. Tilstanden for nationalt specifikke stoffer er ikke-god økologisk tilstand (se tabel 5).

Reguleringen omfatter nedlæggelse af den eksisterende fisketrappe og etablering af en ny faunapassage. Projektet fjerner dermed en fysisk spærring i Vibæk og forbedrer passageforholdene for fisk, smådyr og planter. Samtidig forbedres de fysiske forhold i vandløbet ved etablering af et mere naturligt vandløbsforløb med stenbund og varierede strømningsforhold. Projektet vurderes derfor at bidrage til, at Vibæk kan opnå målsætningen om god økologisk tilstand.

Projektet vurderes ikke at medføre en væsentlig påvirkning af Flensborg Fjord, ydre. Reguleringen sker ca. 400 meter opstrøms kystvandet og omfatter fysiske ændringer af vandløbet med henblik på at forbedre passageforholdene.

På den baggrund vurderer Sønderborg Kommune, at projektet ikke vil forringe den nuværende tilstand eller hindre, at Vibæk og Flensborg Fjord, ydre kan opnå deres fastsatte miljømål om god økologisk tilstand og god kemisk tilstand.

Tabel 1. Nuværende økologisk og kemisk tilstand for Vibæk

	Nuværende økologiske tilstand	Nuværende kemiske tilstand
Fisk	Høj	God
Smådyr	God	
Planter	Ukendt	
Alger	Ukendt	
Nationalt specifikke stoffer	Ikke-god	
Samlet økologisk tilstand	Moderat	

Tabel 2. Nuværende økologisk og kemisk tilstand for Flensborg Fjord, ydre.

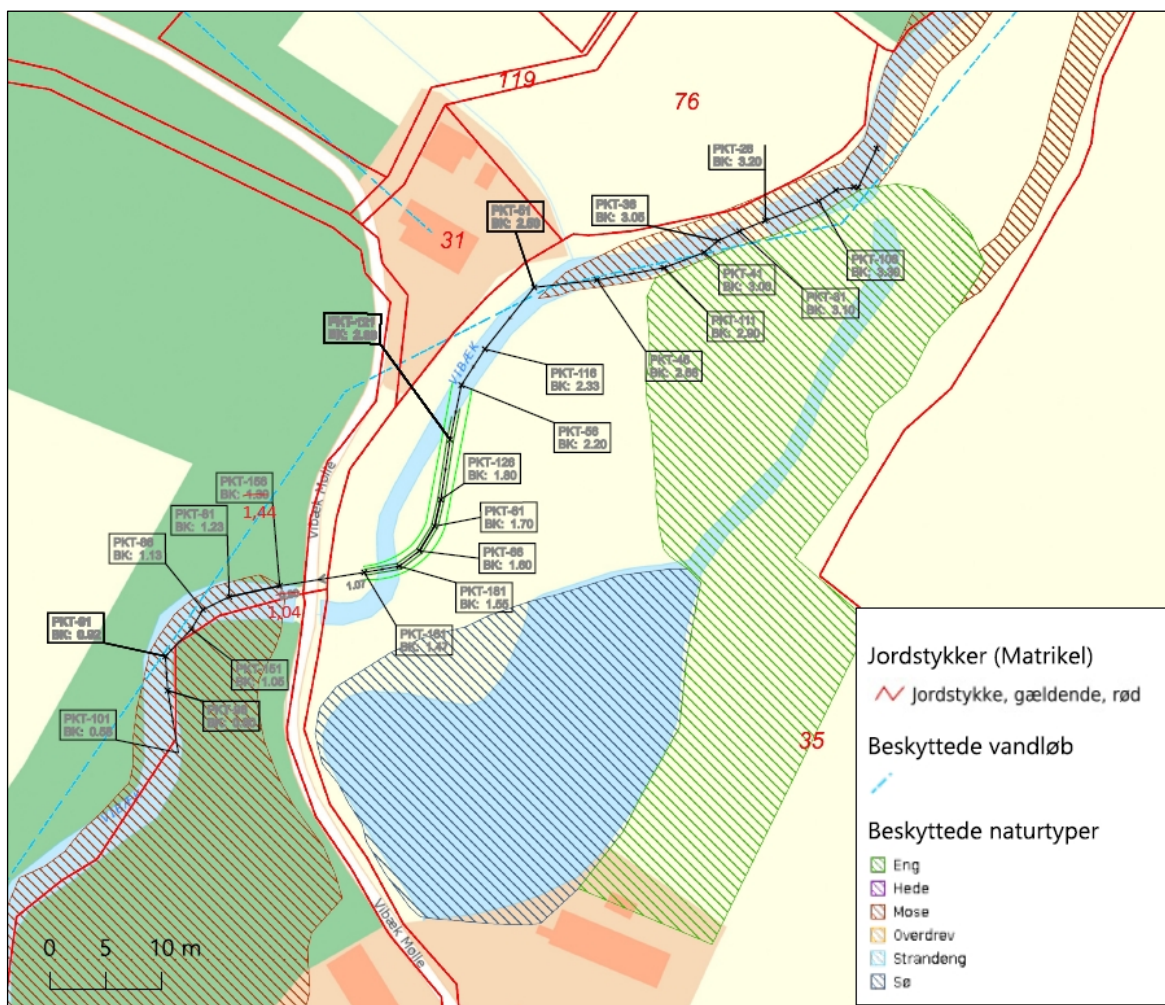
	Nuværende økologiske tilstand	Nuværende kemiske tilstand
Vandets klarhed	Ikke anvendelig	Ikke-god
Iltforhold	Ikke anvendelig	
Bunddyr (bentiske invertebrater)	Ringe	
Fytoplankton (klorofyl)	Ringe	
Rodfæstede bundplanter (f.eks. åle- og vandgræs)	Ringe	
Nationalt specifikke stoffer	Ikke-god	
Samlet økologisk tilstand	Ringe	

Naturbeskyttelseslovens § 3

Vandløbet 169 Vibæk er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens¹ § 3. Projektområdet ligger desuden i tilknytning til § 3-beskyttet mose, Møllesøen, som er en § 3-beskyttet sø, og omkringliggende § 3-beskyttede engarealer.

Projektet medfører tilstandsændringer af det beskyttede vandløb i forbindelse med etablering af nyt vandløbsforløb, rørunderføring og stenstryg samt ændringer af det eksisterende vandløbsprofil. Under anlægsarbejdet ledes vandføringen desuden midlertidigt gennem Møllesøen.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse

Figur 4: Beskyttede naturtyper og vandløb jf. naturbeskyttelsesloven § 3.

Projektets påvirkning af de § 3-beskyttede naturarealer er behandlet særskilt efter naturbeskyttelsesloven. Arbejdet skal derfor udføres i overensstemmelse med dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 3 meddelt den 15. september 2026.

Bilag IV arter

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde, ynglested eller sporadisk levested i projektområdet. På baggrund af faglig rapport nr. 635 fra Danmarks Miljøundersøgelser² samt vores øvrige kendskab, vurderer vi, at der er tale om følgende arter: Vandflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, dværgflagermus, sydflagermus, troldflagermus, pipistrelflagermus, odder, stor vandsalamander, løgfrø, løvfrø, spidssnudet frø.

Ifølge habitatdirektivet må yngle- og rasteområder ikke beskadiges eller ødelægges.

Flagermus kan anvende vandløbet og de omkringliggende arealer som fourageringsområde samt potentielt som yngle- og rastested. Ansøger har oplyst, at det kan være nødvendigt at rydde mindre træopvækst for at skabe adgang til arbejdsområdet. Ved kommunens besigtigelse blev de træer, som kan blive berørt, gennemgået for synlige hulheder, større revner, løs bark og tydelige rådpartier. Der blev ikke registreret

² Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007, Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV

strukturer som vurderes egnede som yngle- eller rastested for flagermus. Den øvrige opvækst er af mindre dimension og vurderes ligeledes ikke at have væsentlig betydning som yngle- eller rastested.

Odderen er tilknyttet vådområder og findes i stillestående som rindende vand og både i saltvand og ferskvand. Søer og moser med store rørskovsområder er især velegnede levesteder for odderen. Projektet vurderes ikke at have en væsentlig indflydelse på vandløbet og muligheden for, at odderen kan bruge vandløbet som et yngle- og rasteområde. Odder kan forekomme i området, da Vibæk og de omkringliggende vådområder kan anvendes til passage samt som yngle- og rasteområde. Projektet medfører ikke permanente spærringer, og odder vil fortsat kunne passere langs Vibæk. Projektet vurderes derfor ikke at begrænse odderens mulighed for passage eller påvirke artens yngle- og rasteområder væsentligt.

Møllesøen udgør et vigtigt levested for flere paddearter og kan fungere som både yngle- og rasteområde. Ændringer i vandstanden kan have væsentlig betydning for paddernes yngle- og rasteområder, blandt andet fordi æg, haletudser og voksne dyr kan påvirkes af ændringer i vandstand og vandtemperatur. Projektet gennemføres uden for paddernes yngleperiode, og i dispensationen efter naturbeskyttelseslovens § 3 af den 15. september 2026, er der fastsat vilkår om at vandstanden i Møllesøen ikke må sænkes som følge af anlægsarbejdet. Kommunen har lagt vægt på den ændrede vandføring gennem søen er midlertidig og ophører, når anlægsarbejdet er afsluttet. Sønderborg Kommune vurderer derfor, at projektet ikke vil medføre væsentlig forringelse af paddernes yngle- og rasteområder.

Samlet vurderes det, at projektet ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af yngle- og rasteområder for bilag IV arter.

Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder)

Projektområdet ligger ikke i umiddelbar tilknytning til internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder), dvs. habitatområder, fuglebeskyttelsesområder eller Ramsarområder.

Nærmeste Natura 2000-område er habitatområde nr. H173 Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als og fuglebeskyttelsesområde F64 Flensborg Fjord og Nybøl Nor, som ligger henholdsvis 4,5 km og 600 m syd for det ansøgte projekt. Fra projektområdet er der en hydrologisk forbindelse til Flensborg Fjord via vandløbet Vibæk.

Området er udpeget for at beskytte en række naturtyper og/eller dyrearter (se tabel 3).

Tabel 3. Naturtyper og arter der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området.

Udpegningsgrundlag for habitatområde nr. H173	
Naturtyper	Bugt
	Rev
	Sandbanke
Arter	Marsvin
Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde nr. F64	
Fugle	Edderfugl

De udpegede naturtyper i Natura 2000-området Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als er særligt følsomme over for blandt andet bundslæbende fiskeri. Marsvin og edderfugl kan forekomme som bifangst i garnfiskeri og er desuden følsomme over for ændringer i naturtyperne.

Projektet påvirker ikke naturtyperne i udpegningsgrundlaget. Projektet omfatter ikke ændringer af hydrologien til Natura 2000-området. Der udledes hverken overfladevand eller spildevand i forbindelse med anlægsarbejdet.

Projektet omfatter heller ikke støj, belysning eller andre aktiviteter, som kan medføre væsentlige gener for arter eller fugle på udpegningsgrundlaget.

På den baggrund vurderer Sønderborg kommune, at projektet hverken i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter vil forringe levevilkårene for de arter og naturtyper, der indgår i udpegningsgrundlaget.

Økonomi

Fordeling af udgifter

Den samlede udgift til projektet er anslået til ca. 350.000 kr. Projektet finansieres af ansøger gennem tilskud og sponsorater samt af Sønderborg Kommune. Fordelingen af projektets udgifter er ændret siden den offentlige høring, idet Sønderborg Kommune forventes at bidrage med ca. 250.000 kr.

Den samlede udgift til projektet er anslået til ca. 335.000 kr. Projektet finansieres af Sønderborg Kommune og Vandplejen A.N.A., som finansierer sin del gennem fondsmidler og sponsorater. Sønderborg Kommune medfinansierer projektet med 250.000 kr.

Klagevejledning

Tilladelsen kan i henhold til vandløbsloven påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af:

- Den, afgørelsen er rettet til
- Enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Klageberettiget interesseorganisationer

Klagefristen er 4 uger fra afgørelsen er meddelt. Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, skal du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet inden klagefristens udløb, det vil sige **senest den 13. oktober 2026**.

Du klager via klageportalen, som du finder via www.naevneneshus.dk. Du logger på klageportalen med Nem-Login. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Sønderborg Kommune via klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I klageportalen sendes din klage automatisk først til Sønderborg Kommune. Hvis Sønderborg Kommune fastholder afgørelsen, sender kommunen din klage videre til behandling i nævnet via klageportalen. Du vil få besked.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Sønderborg Kommune. Kommunen videresender din anmodning til nævnet, som herefter beslutter, om du kan fritages. Betingelserne for at blive fritaget kan ses her:

<https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/til-foersteinstanser/fritagelse-fra-klageportal/>.

Ansøger:

Vandplejen A.N.A.
v/ Morten Ringive

Formål med projektet

Projektets formål er at skabe faunapassage uden om den udtjente fisketrappe ved Vibæk Mølle. Fisketrappen er rådden og kan ikke længere repareres. Den eksisterende fisketrappe nedlægges, og der etableres i stedet en ny passage for fisk og smådyr uden om bygningsværket.

Passagen etableres ved, at vandet ledes gennem et Ø1400 mm betonrør. Faldet håndteres ved at hæve vandløbsbunden nedstrøms røret gennem etablering af et stenstryg. Det resterende fald håndteres ved at etablere et omløbsstryg opstrøms rørlægningen.

Begrundelse for projektet

Projektet skal skabe fri passage for vandløbets flora og fauna.

Ejendomme

Projektområdet omfatter følgende ejendomme.

Matr.nr	Ejerlav	Ejer	Adresse
35	Vibøge, Lysabild	Fonden Vibæk Mølle	Tandsbusk 17, 6470 Sydals
221	Vibøge, Lysabild	Fonden Vibæk Mølle	Tandsbusk 17, 6470 Sydals
4	Lebøl, Tandslet	Kenneth Hyldig Clausen	Vibæk Mølle 2, 6470 Sydals
7000d	Vibøge, Lysabild	Sønderborg Kommune	Rådhusvej 10, 6400 Sønderborg
7000b	Lebøl, Tandslet	Sønderborg Kommune	Rådhusvej 10, 6400 Sønderborg

Økonomi

Den samlede udgift til projektet er anslået til ca. 350.000 kr.

Alle udgifter i forbindelse med projektet afholdes af ansøger. Projektet er finansieret gennem og sponsorater, fondsmidler og kommunale midler.

Natur og Vandmiljø

Sønderborg Kommune
Lille Rådhusgade 7
6400 Sønderborg
T: 88 72 64 00

E: post@sonderborg.dk
W: sonderborgkommune.dk

16-07-2026
25/6322

Tidsplan

Projektet forventes gennemført i oktober 2026

Projektbeskrivelse

Rørunderføring under vej

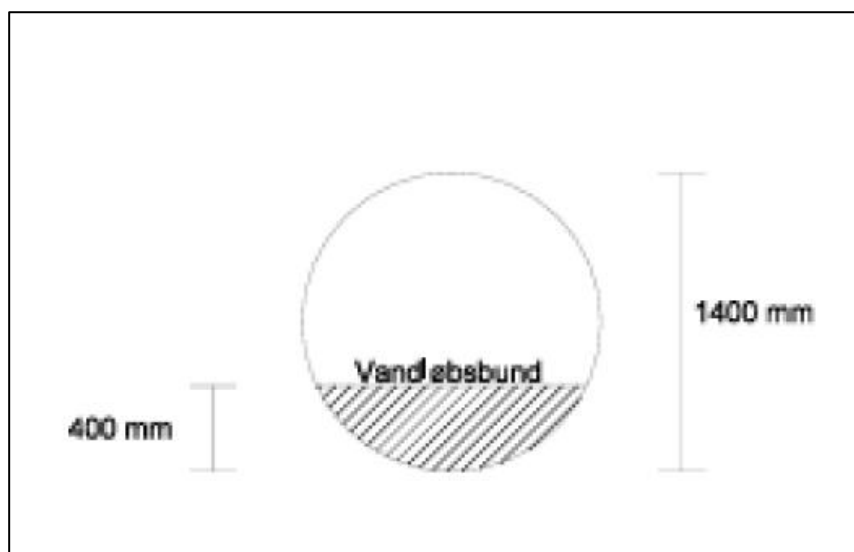
Røret anlægges nord for den eksisterende fisketrappe.

Overkørslen etableres ved at ilægge et Ø1400 mm betonrør med en samlet længde på ca. 20 m, som efterfølgende dækkes med jord. Vejen retableres efterfølgende som den nuværende grusvej efter endt arbejde.

Røret anlægges med et fald på 2 promille. Vandløbsbunden føres gennem røret med en bundbredde på ca. 110 -120 cm og en højde på ca. 40 cm, så fisk og smådyr oplever en ubrudt bund på strækningen. Stenene i røret bliver fra ca. 10 cm, da der ikke ønskes gydning inde i røret.

Etableringen vurderes ikke at medføre en forringelse af den nuværende vandføringsevne. Et Ø1400 mm betonrør kan føre ca. 2,4 m³/s, selv når der etableres en stenbund på ca. 40 cm gennem røret. Til sammenligning er den højeste registrerede døgnmiddelvandføring målt i Vibæk 1.023,1 l/s, svarende til ca. 1,0 m³/s.

Døgnmiddelvandføringen er fastlagt på baggrund af daglige vandføringsmålinger i perioden 1989-2010 for målestation 41000022 Vibæk, NS Vibæk Vandmølle, som er placeret ca. 148 m opstrøms den eksisterende vejunderføring.

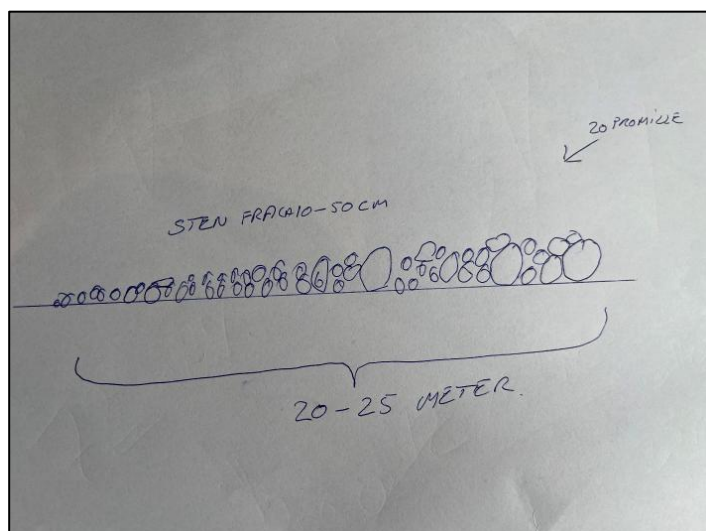
Figur 1 – Tværsnit af Ø1400mm betonrør, hvor vandløbsbunden er ført igennem røret.

Stenstryg

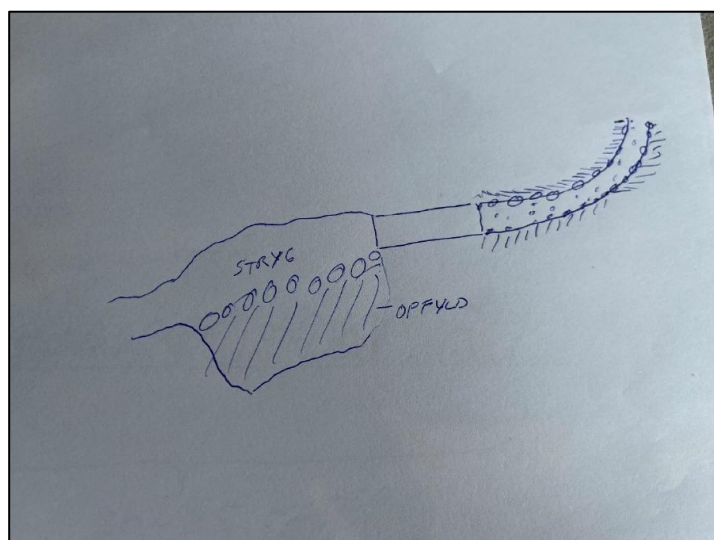
Stryget placeres i forlængelse af det nye rør.

Nedstrøms røret opbygges et stryg med store sten. Stryget vil være 20-25 meter langt og have et fald på ca. 20 promille. Til stryget bruges ca. 6-7 m³ sten i størrelsen Ø10-50 cm, som lægges oven på den eksisterende bund, der hæves med ca. 50 cm. Stryget bygges op, inden der arbejdes i vandet opstrøms vejunderføringen. Opbygningen sker delvist ved hjælp af frivillige lystfiskere.

Faldet afvikles over hele strygets længde.

Figur 2 – Til stryget bruges ca. 6-7 m³ sten i størrelsen Ø10-50 cm, som lægges oven på den eksisterende bund, der hæves med ca. 50 cm.

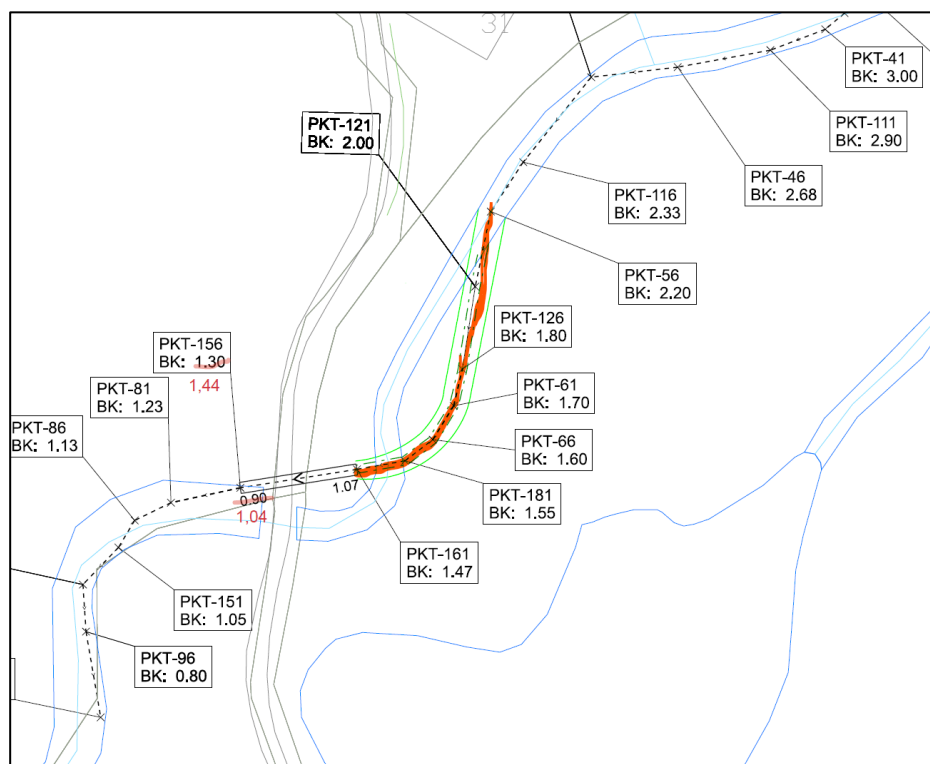
Figur 3 – Overskudsjord placeres nedstrøms på sydsiden af bækken, hvor fisketrappen er i dag (Skravering). For at sikre jorden mod erosion forstærkes den nye brink med store sten.

Opstrøms vejunderføringen

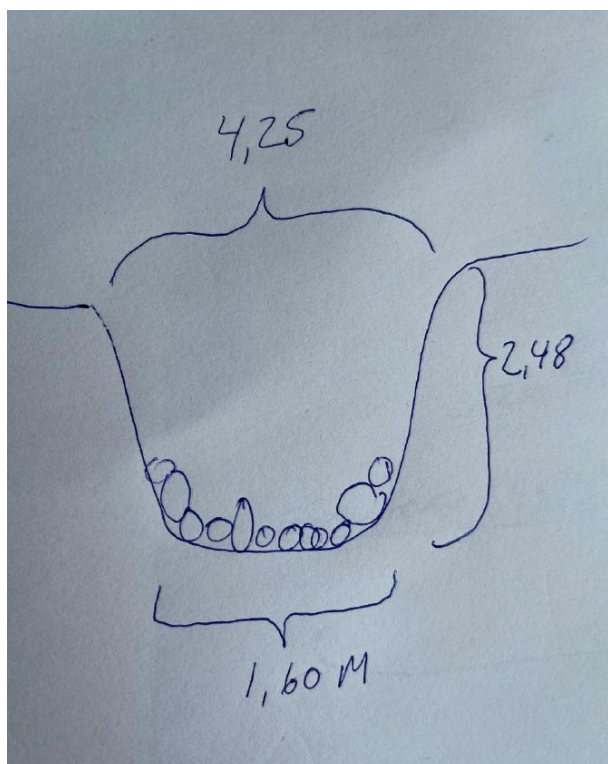
Vandløbet laves i store sten, som både giver skjul og bliver liggende ved større nedbørsmængde. Tværsnit Bundbrede på 1,20 m med brinksikring 1,60 m. Brinkanlæg etableres med anlæg 1:2.

Der optages et fald på ca. 1,8 m over en strækning på ca. 115 m. Det giver et fald på ca. 16 promille, hvilket ses flere steder i Vibæk og andre alsiske vandløb. Der opleves ikke passageudfordringer for fiskene, og faldet vurderes at være naturligt for området. Se den røde markering på figur 4.

Faldet vil kunne fordele sig op til overgangen ved betonrøret. Da bunden allerede består af store sten nedstrøms røret, forventer det dog ikke, at denne strækning påvirkes. Faldet på den strækning styres og fikseres med sten.

Figur 4 – Den røde markering viser den opstrøms strækning ved vejunderføringen, hvor et fald på ca. 1,8 m optages over ca. 115 m. Dette svarer til et gennemsnitligt fald på ca. 16 promille.

Figur 5 – Principskitse af det nye vandløbstværsnit. Vandløbet etableres med en bundbredde på 1,20 m og brinksikring på 1,60 m. Brinkanlægget etableres med anlæg 1:2.

Figur 6 – Eksempel på et stort fald over store sten. Bunden ønskes opbygget med tilsvarende store sten, som skaber skjul og sikrer stabilitet ved større nedbørsmængder.

Arbejdsbeskrivelse

- Ved hjælp af en dæmning ledes vandet gennem Møllesøen i hele anlægsperioden. Den midlertidige dæmning opbygges af råjord i det nuværende tracé, nedstrøms indtaget til Møllesøen.
- Røret anlægges nord for trappen. Der vil fremkomme ca. 20-25 m³ overskudsjord, som placeres nedstrøms på sydsiden af bækken, hvor fisketrappen er i dag. For at sikre jorden mod erosion forstærkes den nye brink med store sten. Vejen retableres efterfølgende som den nuværende grusvej efter endt arbejde.
- Stryget etableres nedstrøms røret. Overskydende sten fra området genanvendes. Der forventes desuden tilført ca. 7 m³ sten i størrelsen Ø10-50 cm.
- Det nye vandløbsforløb graves ud. Ca. 300 m³ opgravet jord placeres i det gamle vandløbsforløb, i sandfanget og i området nord for

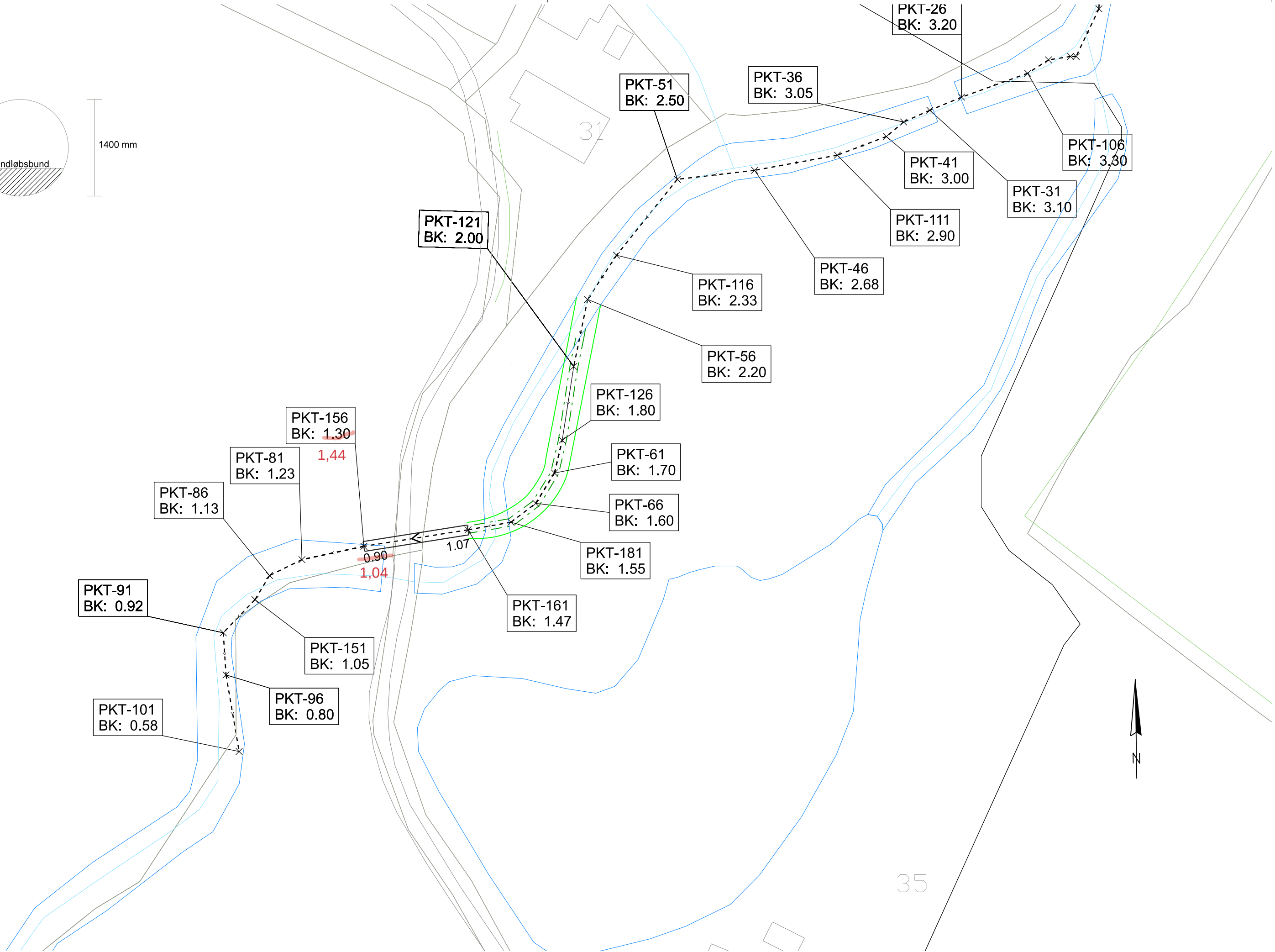
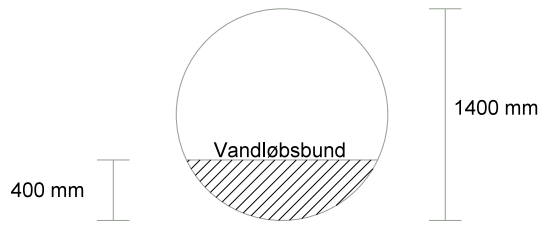
bækken.

- Det nye tracé opbygges med store sten på 300-600 mm, i alt ca. 35 m³. Bundprofilet udføres med en bredde på ca. 1,20 m, og der etableres brinksikring op langs kanten på ca. 0,5 m.
- Den midlertidige dæmning åbnes, og vandet ledes ind i det nye bækforløb.

Bilag

Bilag 1 – Oversigtskort

Bilag 2 – Længeprofil

NOTE:
Koordinatsystemet er UTM32 og højdereferencen er DVR90.
Tegningen er vejledene.
Rørføringen har en Ø1400 mm indvendig diameter
Vandløbsbund har en bredde på 1200 mm

- Signaturer
- kant på eksisterende vandløb
 - Bund af eksisterende vandløb
 - Kant på nyt vandløb
 - Bund på nyt vandløb
 - Centerlinje for nyt vandløb
 - Ny rørføring under vej

Bundkoter ændret i pkt. 156

Rev.

Dato

Tegn.

Kontrol.

Godk.

2025-10-21

2026-07-10

Projektnr.

Mål 1:400

Vibæk forslag 1

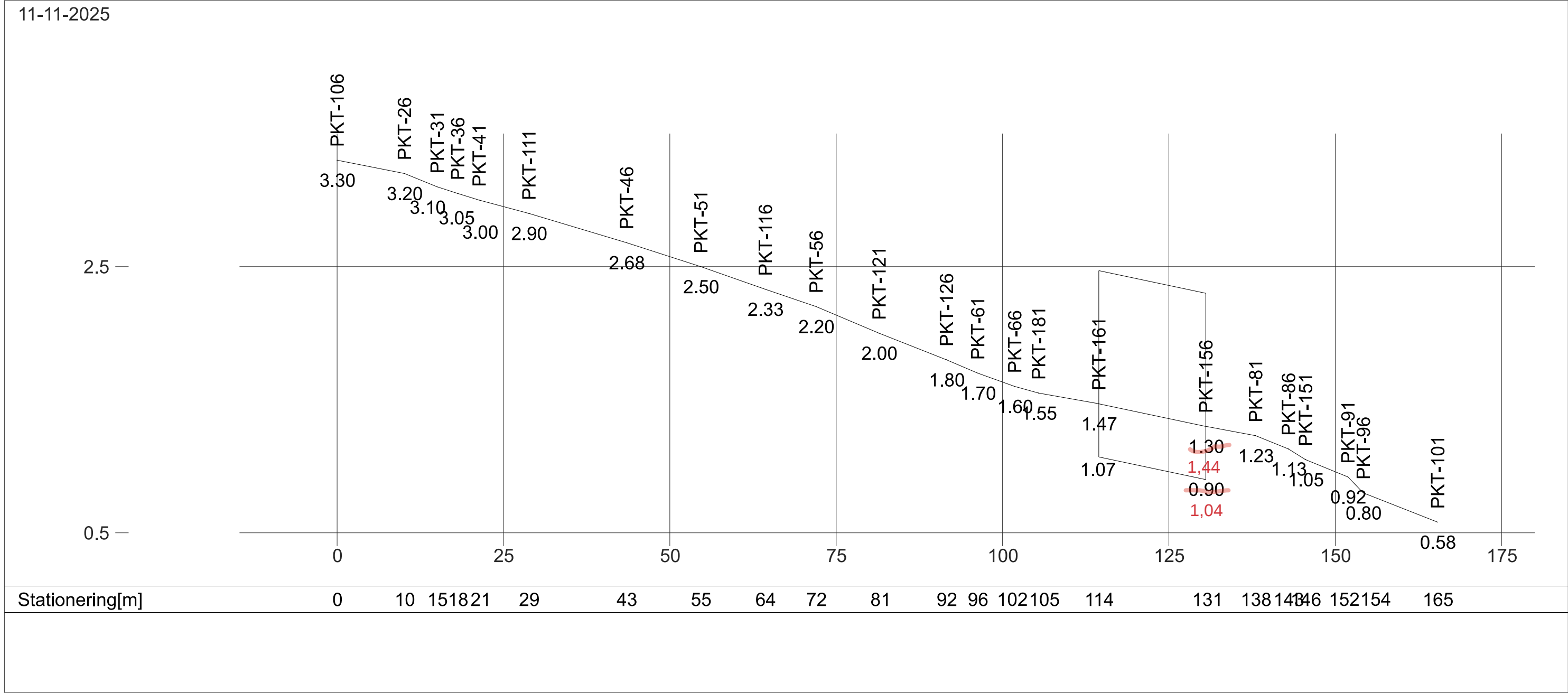
Nyt forløb efter nedlæggelse af fisketrappe version 2

Tegning nr.

Rev.

B

A

Bundkoter ændret i pkt. 156

Rev.	Dato	Tegn.	Kontrol.	Godk.
	2025-11-11	CVM		
2026-07-10				
Projektnr.		Mål		
Vibæk forslag 1				
Længdeprofil for forslag 1 version 2				
Tegning nr.				Rev.
				B
				A

RAMBOLL